

ČTENÍ ODBORNÉHO TEXTU:

STRUKTURA AKADEMICKÉHO TEXTU A ROLE JEHO JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ

Proseminář k akademickým
dovednostem

ÚKOL

- Definujte hlavní argument textu ze svip otázky "Tělo a gender" (Hrešanová 2012)

OPAKOVÁNÍ

- Proč citovat?
- Plagiátorství
- Kdy citovat?
- Citace
- Parafráze
- Jakou zvolit citační normu?
- Seznam literatury

NEJČASTĚJŠÍ CHYBY V CITAČNÍ ETICE

([HTTP://IVA.K.UTB.CZ/WP-CONTENT/UPLOADS/JAK-SPRAVNE-CITOVAT.PDF](http://iva.k.utb.cz/wp-content/uploads/jak-spravne-citovat.pdf))

- Citování díla, které jste nepoužili
- Necitování díla, které jste použili
- Citování vlastních děl, která nemají souvislost s novým dílem (tzv. autocitace)
- Nepřesné citování, znemožňující identifikaci díla

NEJČASTĚJŠÍ (TECHNICKÉ) CHYBY PŘI CITOVÁNÍ ZDROJŮ

(ŠANDEROVÁ 2007: 100)

- Neúplnost (vynechání zdroje, se kterým se v textu pracovalo)
- Nesprávně uvedené jméno autora
- Jiné vnočení díla v seznamu než v textu
- Neodlišená vydání díla se kterými se pracuje v textu (neodlišená v textu/ v seznamu/ v obojím)
- Různá úprava citací (jak v textu, tak v seznamu)
- Chybné abecední seřazení zdrojů
 - pozor na automatické řazení (editor) „C“; „Ch“; jména začínající na: ščřž

ČSN ISO 690

(MILTOVÁ PODLE ŠANDEROVÁ 2007: 101)

- **Povinné prvky**

- Autor (příp. korporativní orgán se zodpovědnosti za obsah dokumentu)
- Název díla (dokumentu)
- Pořadí vydání (pokud ne 1.)
- Rok vydání
- ISBN
- U časopisů: jméno autora, název příspěvku, název publikace, číslo svazku, specifikace stránek

- **Nepovinné prvky**

- Jména sestavovatelů, redaktorů, překladatelů
- Místo vydání
- Nakladatelství
- Údaje o rozsahu díla (svazky, strany, název edice)

POZNÁMKOVÝ APARÁT

(MILTOVÁ PODLE ŠANDEROVÁ 2007: 98-99)

- Uvedení citovaného díla
- Podrobnější komentování
 - funkce?
 - kdy vhodné?
- Odkazování na předcházející nebo následující část dané práce

OBECNÉ ZÁSADY CITOVÁNÍ

([HTTP://IVA.K.UTB.CZ/WP-CONTENT/UPLOADS/JAK-SPRAVNE-CITOVAT.PDF](http://iva.k.utb.cz/wp-content/uploads/jak-spravne-citovat.pdf))

Bibliografická citace by měla jednoznačně identifikovat citovaný dokument. !

- **Údaje pro bibliografickou citaci přebíráme z citovaného zdroje - konkrétní vydání nebo verzi!**
 - **titulního listu**
 - následujícím pořadí rub titulní strany, hlavička stránky, obálka, obal, doprovodná dokumentace (např. leták, manuál)
- **Pořadí údajů je přesně stanoveno normou.**
- **Bibliografická citace by měla být co nejpřesnější.**
 - Nelze vynechávat povinné údaje, pokud jsou v dokumentu dostupné.
 - I nepovinné údaje, jsou-li pro identifikaci citovaného dokumentu důležité.
- **Pokud některý údaj chybí, vynechává se a pokračuje se následujícím.**
 - **Nebo** lze údaj dohledat v jiných zdrojích nebo nahradit zástupnou formulací?
 - **Neznáme místo vydání (ale jsme schopni ho zjistit):** Zapišeme [Praha]: Computer Press, 2008. **V dokumentu uveden rok 1959 (zjevně chybný).**
Zapišeme 1959 [1995]
- **V případě, že některý z údajů přebíráme z jiného zdroje, uvádíme jej v hranaté závorce.**
- **Údaje se zapisují v jazyce, ve kterém jsou uvedeny v citovaném dokumentu.**
- **Jakýkoliv prvek, který není v latinském písmu, se transliteruje nebo transkribuje.**
- **Podoba bibliografických citací musí být jednotná v celém dokumentu (styl, formát, interpunkce).**

ČTENÍ ODBORNÉHO TEXTU

- Proč se zabývat čtením, když máme základní čtenářskou dovednost dávno osvojenou?

UČEBNICE X ODBORNÉ TEXTY

[HTTPS://WWW.SLIDESHARE.NET/RS_KNIHOVNAFFMU/EFEKTIVN-TEN-A-HODNOCEN-ODBORNHO-TEXTU](https://www.slideshare.net/RS_KNIHOVNAFFMU/EFEKTIVN-TEN-A-HODNOCEN-ODBORNHO-TEXTU)

učebnice studie X odborné texty

- logické řazení informací
- text k zapamatování zvýrazněn
- „návod k použití“
- didaktické cíle
- přehlednost a systematičnosti
- názornost

terminologická nejednoznačnost

prostředník komunikace mezi odborníky

předpokládají poučeného čtenáře

zprávy o výzkumech a jejich výsledcích

čtivost se odvíjí od stylu autora

autor může vycházet z různých koncepcí, ale nevykládá je

TYPY TEXTŮ → TYPY ČTENÍ

- pasivní čtení
- aktivní čtení
 - charakter
 - cíl

HLAVNÍ ZÁSADY ČETBY ODBORNÝCH TEXTŮ

(ŠANDEROVÁ 2009: 21)

- porozumění textu a problému o němž pojednává
- číst hospodárně – jen tolik, kolik jsme schopni aktivně zpracovat
- → číst EFEKTIVNĚ

EFEKTIVNÍ ČTENÍ

(ŠANDEROVÁ 2009: 22)

- identifikace klíčových pasáží
 - Co ty ostatní pasáže?
- identifikace hlavních myšlenek (základní tvrzení)
- identifikace argumentů na jejich podporu (na jakém základě autor k tezím dospěl)
 - zvážení jejich přesvědčivost, přednosti a slabiny
 - = kritické čtení

OBTÍŽE S EFEKTIVNÍM ČTENÍM

- Co když nemůžeme najít klíčové pasáže, myšlenky a podpůrné argumenty?
 - Dokud nezískáme vyšší čtenářské dovednosti, číst text několikrát
- Co když nerozumíme termínům?
 - slovníky
 - internet (wikipedia)
 - konzultace

CÍL ČETBY

(ŠANDEROVÁ 2009: 24)

!!!POROZUMĚT TEXTU!!!

- aktivní čtení
 - **klademe si otázky**
 - **Jakým problémem se autor/ka zabývá**
 - **K jakým závěrům dospěl/a?**
 - = jak na otázky odpovídá
 - **O co své závěry opírá?**
 - = jaké argumenty uvádí na jejich podporu
 - **děláme si poznámky a dokumentaci**

CVIČENÍ

- definujte, co znamená „problém, kterým se text zabývá“
- definujte o čem text pojednává/ jakým problémem se autorka zabývá?
- kde hledat takovou informaci

- definujte co znamená „hlavní argument textu“
- definujte hlavní argument textu
- kde hledat hlavní argument textu?

JAKÁ JE FUNKCE JEDNOTLIVÝCH ČÁSTÍ TEXTU?

- titul/ název
- abstrakt
- úvod
- teoretická část
- empirická část/ stať
- závěr

POROZUMĚNÍ TEXTU A ROLE JEHO ČÁSTÍ

- 1. definice problému
- 2. definice závěru textu (hlavního argumentu; teze)
 - titul
 - abstrakt
 - záložka na obálce
 - obsah
 - úvod
 - teoretická část
 - empirická část
 - závěr
 - věcné a jmenné rejstříky
 - seznam použitých zdrojů
 - předmluva
 - glosy na úvodu stránky
 - úvody kapitol
 - závěry kapitol
 - poznámky pod čarou

PŘÍŠTÍ HODINA

- **Téma**
 - **Čtení odborného textu: efektivní čtení; kritické čtení a porozumění textu.**
- **Úkol**
 - Definujte hlavní argument textu ze svép otázky "Tělo a gender" (Hrešanová 2012)